DUBOVSKÉ NOVOSTI

Občasník obce Valaská Dubová

júl 2019, ročník V., číslo 2

PRÍHOVOR STAROSTU

Vážení občania,

rok 2019 sme začali klasickými kultúrnymi a spoločenskými podujatiami. Obecná zabíjačka mala opäť trochu iný charakter. Organizovali sme ju najmä vo vnútri kultúrneho domu. Akcia tak mala inú príchuť, inú atmosféru, čo malo svoje výhody aj nevýhody. Hlavne sme však eliminovali problémy, ktoré mohli vyplynúť z nepriaznivého počasia. Poučili sme sa z minulého roku, kedy nám zabíjačku od ranných hodín narušal dážď. Tento rok sme zaznamenali opäť Váš veľký záujem, čo ale niekedy znamená aj dlhšie čakanie v rade na ochutnávku zabíjačkových špecialít urobených našimi majstrami. Myslím, že to ale stálo zato.
Obrovský záujem sprevádzal aj obecný ples, každoročne vychytenú akciu. Chceme samozrejme v tradícii pokračovať aj ďalej. Nasledovalo stavanie obecného mája a Deň matiek. Tu sme pre mamy prichystali menšie prekvapenie v podobe divadelného predstavenia Kubo v podaní ochotníkov zo susednej Likavky. Predstavenie malo veľký úspech, prišla plná sála. Je to pre organizátorov radosť, že ľudia prídu pozrieť na takéto hodnotné podujatia. Budeme v tomto trende pokračovať. Tretí júlový víkend máme v programe športový deň, no a na 31. augusta chystáme Deň obce Valaská Dubová. Všetkých srdečne pozývame, tešíme sa na rodákov, našich občanov aj cezpoľných. Hlavne, aby sme sa stretli v dobrom a otužili ducha spolupatričnosti.
Čo sa týka investičných akcií, v tomto roku máme ako prioritu stanovenú dostavbu materskej školy. Nové priestory potrebujeme dokončiť a skolaudovať ešte pred začiatkom školského roka, keďže sa nám do škôlky prihlásilo viac detí, ako sú kapacitné možnosti v súčasnej materskej škole. Cieľom je, aby deti ostávali u nás vo Valaskej Dubovej a nemuseli chodiť do susedných obcí. Možno sa niekomu zdá, že materskú školu robíme už dlho (štyri roky), ale treba si uvedomiť, že pracujeme svojpomocne, popri iných investičných akciách, za pochodu, keď zvýšia prostriedky a sily. Stavebné práce robíme popri všetkých ostatných prácach s jedným vlastným zamestnancom a jedným brigádnikom. Dúfajme, že nám zámer otvorenia materskej školy už od začiatku nového školského roka vyjde a naše deti sa tam budú dobre cítiť.
Želám Vám príjemne prežité letné prázdniny, deťom aby sa nič pri ich radovánkach nestalo, rodičom, aby si to s nimi užili a súčasne načerpali nových síl. Samozrejme všetkým našim občanom veľa zdravia a dobrej nálady.

Igor Tulinský,
starosta obce

Z OBSAHU ČÍSLA

LADISLAV KEREŠKÉNI (STR. 12)

VYSVIACKA ŠIMONA BOCKA (STR. 10)

PRIORITOU JE DOSTAVBA MATERSKEJ ŠKOLY

V investičnej oblasti máme ako prioritu stanovenú dostavbu materskej školy. Nové priestory potrebujeme dokončiť a skolaudovať ešte pred začiatkom školského roka, keďže sa nám do škôlky prihlásilo viac detí, ako sú kapacitné možnosti v súčasnej materskej škole. Cieľom je, aby deti ostávali u nás vo Valaskej Dubovej a nemuseli chodiť do susedných obcí. Dúfajme, že nám zámer otvorenia materskej školy už od začiatku nového školského roka vyjde a naše deti sa tam budú dobre cítiť. Pre ilustráciu uverejňujeme niekoľko fotografií z priebehu rekenštrukčným prác priestorov novej MŠ.

Foto Jozef Kendera

VÝSLEDKY VOLIEB PREZIDENTA SR 2019

Voľby prezidenta Slovenskej republiky v roku 2019 boli v poradí piate priame voľby prezidenta SR, z ktorých vzišiel v poradí piaty prezident SR. Prvé kolo volieb sa uskutočnilo 16. marca 2019, druhé kolo 30. marca. V prvom kole sa o funkciu uchádzalo 13 kandidátov. Zúčastnilo sa ho 48,74 % voličov. Prezidentkou SR sa stala Zuzana Čaputová.

Výsledky z Valaskej Dubovej

1. kolo – volebná účasť 61,5 %. 1. Zuzana Čaputová 26,7 % (100 hlasov), 2. Štefan Harabín 19,5 %, (73 hlasov), 3. František Mikloško 17,1 % (64), 4. Maroš Šefčovič 14,4 % (54), 5. Marian Kotleba 10,9 % (41), 6. Milan Krajniak 4,5 % (17), 7. Eduard Chmelár 3,2 % (12), 8. Béla Bugár 1,3 % (5), 9. Bohumila Tauchmannová 1,3 % (5), 10. Martin Daňo 0,3 % (1), 11. Róbert Švec 0,3 % (1), 12. Ivan Zuzula 0,3 % (1), 13. Juraj Zábojník 0,3 % (1)

2. kolo – volebná účasť 43,8 %. 1. Zuzana Čaputová 54,2 % (142) 2. Maroš Šefčovič 45,8 % (120)

PARKOVANIE VOZIDIEL SA ZLEPŠILO, STÁLE VŠAK MÁME REZERVY

V oblasti parkovania automobilov na verejných komunikáciách sa u nás situácia výrazne zlepšuje. Je tomu tak aj preto, že výborne funguje informačný stánok na Zvonici, ktorého chod zabezpečuje pracovníčka obce. Výrazne sa obmedzilo najmä nekoordinované parkovanie turistov. Máme pre nich vyčlenené priestory a veľká väčšina motoristov ich aj využíva.

Ešte stále sa však správne parkovanie neudomácnilo u viacerých našich občanov. Každý obyvateľ obce má možnosť dostať rezidenčnú kartu, s ktorou môže parkovať na vyhradených priestoroch vyčlenených pri cintoríne, pred kostolom, pred obchodom a poštou, základnou školou aj pred svojím domom. Na všetkých týchto lokalitách je to ale parkovanie len na čas nevyhnutný na návštevu týchto objektov a zariadení, prípadne vyloženie materiálu pred svojím domom alebo parkovanie dočasnej návštevy. Obecné cesty však nie sú ani v týchto prípadoch permanentné, teda stále parkoviská na neurčitú dobu. Na stále parkovanie slúžia dvory. Každý občan, ktorý si kupuje automobil, by si mal okrem iného premyslieť, kde ho bude mať odstavené. Aby neuváženým dlhodobým parkovaním neobmedzoval pri prejazde ostatných, aby nebránil pohybu vozidlám technických služieb pri vývoze komunálneho odpadu, či pri odhŕňaní snehu pluhom v zimnom období. Tieto mechanizmy majú svoj rozmer, svoju hmotnosť, manévrovanie je hlavne v našich úzkych a strmých uliciach väčšinou nebezpečné a môže dôjsť k poškodeniu majetku. Nemôžeme túto problematiku riešiť živelne, bez poriadku. Nefunguje to tak, že si povieme - „Ja mám rezidenčnú kartu a budem si parkovať, kde chcem!“ Preto Vás chcem ešte raz požiadať, aby ste parkovali vo svojich dvoroch alebo tam, kde automobil nebude zavadzať. Chce to viac ohľaduplnosti voči svojim susedom, spoluobčanom aj ostatným užívateľom ciest a ulíc v obci. Aby sme v konečnom dôsledku neublížili alebo nespôsobili škodu sami sebe.

Igor Tulinský

POĎAKOVANIE JÚLIUSOVI GREGOROVI

V apríli tohto roku odišiel do zaslúžené ho dôchodku dlhoročný zamestnanec obce pán **Július Gregor**. Aj touto cesto sa mu chceme poďakovať za prácu ktorú vykonával v prospech občanov a na dôchodku mu želáme veľa zdravia, síl a radosti zo života.

POĎAKOVANIE ZA PRÁCU V INFOSTÁNKU

Touto cesto sa chcem poďakovať pani **Martine Pristašovej, Gabriele Lenártovej, Nikole Pristašovej** za ich prácu v informačnom stánku. Aj ich zásluhou sa naši občania cítia bezpečnejšie a parkovanie v obci sa stáva čoraz organizovanejšie.

Igor Tulinský

INFORMAČNÝ STÁNOK

Informačný stánok na námestí a jeho zamestnanci (toto leto tu na brigáde pracuje Sára Ševčíková) sa už druhý rok podieľajú aj na riadení parkovania vozidiel turistov na vyhradených miestach v obci. Okrem toho poskytujú okoloidúcim informácie a zabezpečujú predaj suvenírov. Medzi upomienkovými predmetmi sa nájdu odznaky, tričká, hračky, pohľadnice a mnoho ďalších suvenírov. Je to viditeľnýn pokrok v rozvoji služieb pre turistický ruch.

Stanislav Krakovský

JEDNODUCHÉ POZEMKOVÉ ÚPRAVY (JPÚ) VALASKÁ DUBOVÁ - BRESTOVÁ

Starosta Igor Tulinský na zasadnutí obecného zastupiteľstva konaného 15. augusta 2016 informoval o možnosti realizácie jednoduchých pozemkových úprav (JPÚ) v našej obci, čím by vznikli stavebné pozemky pre bytovú výstavbu a obec sa tak mohla rozvíjať. Viac o možnostiach informovali Ing. Kutlík a Ing. Švárny z firmy Geoplán Dolný Kubín. Obecné zastupiteľstvo odporúčalo starostovi zaoberať sa jednoduchými pozemkovými úpravami podľa navrhnutej lokality č. 1 Pod Brestovou, Pod Kunovom a Za vápeničným jarkom o predbežnej výmere 35 ha v spolupráci firmou Geoplán Dolný Kubín.

V nasledujúcom kroku vedenie obce zvolalo na 28. januára 2017 do kultúrneho domu verejné zhromaždenie, kde sa táto problematika vysvetlila.

Na 11. apríla 2019 Okresný úrad v Ružomberku, pozemkový a lesný odbor a Obec Valaská Dubová verejnou vyhláškou zvolali ustanovujúce zhromaždenie účastníkov jednoduchých pozemkových úprav Valaská Dubová - Brestová v katastrálnom území Valaská Dubová. Účastníkmi, členmi zhromaždenia združenia účastníkov pozemkových úprav sa stali - vlastníci pozemkov podliehajúcich pozemkovým úpravám, nájomcovia pozemkov podliehajúcich pozemkovým úpravám, vlastníci ostatného nehnuteľného poľnohospodárskeho majetku, nachádzajúceho sa v obvode pozemkových úprav, fyzické a právnické osoby, ktorých vlastnícke práva môžu byť pozemkovými úpravami dotknuté, Slovenský pozemkový fond, Lesy Slovenskej republiky a obec Valaská Dubová.

Program prvého zhromaždenia združenia účastníkov pozemkových úprav bol nasledovný:

OBYVATELIA OBCE 2018

Počet obyvateľov: 774

Štatistika podľa veku:

deti 152 , dospelí v produktívnom veku 460, dôchodcovia (62 rokov a viac) - 162

Prisťahovaní: 15

Odsťahovaní: 11

Narodili sa: Patrik Orolím, Zorana Pirošíková, Tereza Tulinská, Natália Gruchaláková, Ľudmila Bajtalová, Ráchel Gajdošová, Timea Gruchaláková, Tomáš Laco, Adam Zubaj, Tomáš Blaško, Sandra Kačaljaková, Nela Pukajová

Uzavreli manželstvo: Milan Kováč a Jana Senková, Ing. Matúš Kereškéni a Ing. Zuzana Dudžájová, Peter Gruchalák a Lenka Široká, Gábor Tóth a Mgr. Beáta Kadubcová, Karol Kubis a Gabriela Lenártová, Ján Karcol a Jana Drabiňáková, Ladislav Kačník a Zdenka Dánielová, Oliver Hrčka a Renáta Lejková, Pavol Zajac a Andrea Kis

Zomreli: Ľubomír Lakoštík (56-ročný), Peter Macák (46-ročný), Jaroslav Podskuba (69-ročný), Františka Lacová (76-ročná), Albert Dubovský (79-ročný), Katarína Dubovská (97-ročná), Margita Podskubová (92-ročná), Igor Tulinský (68-ročný), Sidónia Holubčíková (90-ročný), Amália Durajová (80-ročná)

prezentácia, informácie o pozemkových úpravách, prerokovanie návrhu stanov združenia účastníkov pozemkových úprav, ustanovenie volebnej komisie, voľby členov predstavenstva a vyhodnotenie volieb, schválenie stanov združenia účastníkov pozemkových úprav, návrh uznesenia združenia účastníkov pozemkových úprav, uznesenie a záver.

Rokovanie viedla zamestnankyňa pozemkového a lesného odboru Ing. Mária Ondríková, k bodom programu sa vyjadrili starosta obce, zástupca správneho orgánu a zamestnanec Geoplánu. V priebehu rokovania sa k niektorým bodom vyjadrili traja vlastníci (zmena pôvodného zámeru, ochranári, cena, dozorná rada), otázky im boli obratom zodpovedané. Po prerokovaní návrhu stanov Združenia účastníkov pozemkových úprav, sa postupne rokovalo. Predstavení boli navrhnutí členovia predstavenstva. Padol návrh, aby predstavenstvo bolo rozšírené na 9 členov, ale nikto zo zúčastnených sa za člena predstavenstva neprihlásil.

Zvolení členovia predstavenstva sú: za obec Valaská DubováStarosta obce Igor Tulinský, za Slovenský pozemkový fond Ing. Metod Šimún, za Lesy SR Ing. Vladimír Hegedű, za PD Likavka Miroslav Hladký. Členovia predstavenstva za vlastníkov: Ing. Jozef Laco, Miroslav Zajac st., Jaroslav Lakoštík. Náhradníci: Bibiana Holubčíková, Zuzana Dubovská.

Na hlasovaní sa zúčastnilo 160 zúčastnených vlastníkov.

Financovanie. Vlastníci sa budú podieľať na financovaní JPÚ sumou maximálne 0,24 eur na jeden meter štvorcový. Všetci účastníci budú prizývaní na všetky rokovania. Starosta pripomenul, že obec môže odkúpiť pozemky od tých vlastníkov, ktorí nechcú ísť do pozemkových úprav, napríklad z dôvodu malej výmery ich pozemku, obec pozemky odkúpi za 3eurá/m^2. Vlastníci, ktorí nemajú na katastri aktuálne adresy trvalého pobytu, môžu podať žiadosť o zmenu adresy na Okresný úrad, odbor katastra. Taktiež vlastníci môžu požiadať o obnovu dedičského konania, ak sa na zozname vlastníkov nachádza ich zosnulý príbuzný.

Tri mesiace mesiace pred ukončením JPÚ sa zastavia zápisy vlastníkov v katastri nehnuteľností. Dovtedy môžu prebiehať zmeny vlastníkov (napr. odpredaje, atď.).

Jozef Kendera

ODPAD PATRÍ DO NÁDOB A NIE DO KRÍKOV!

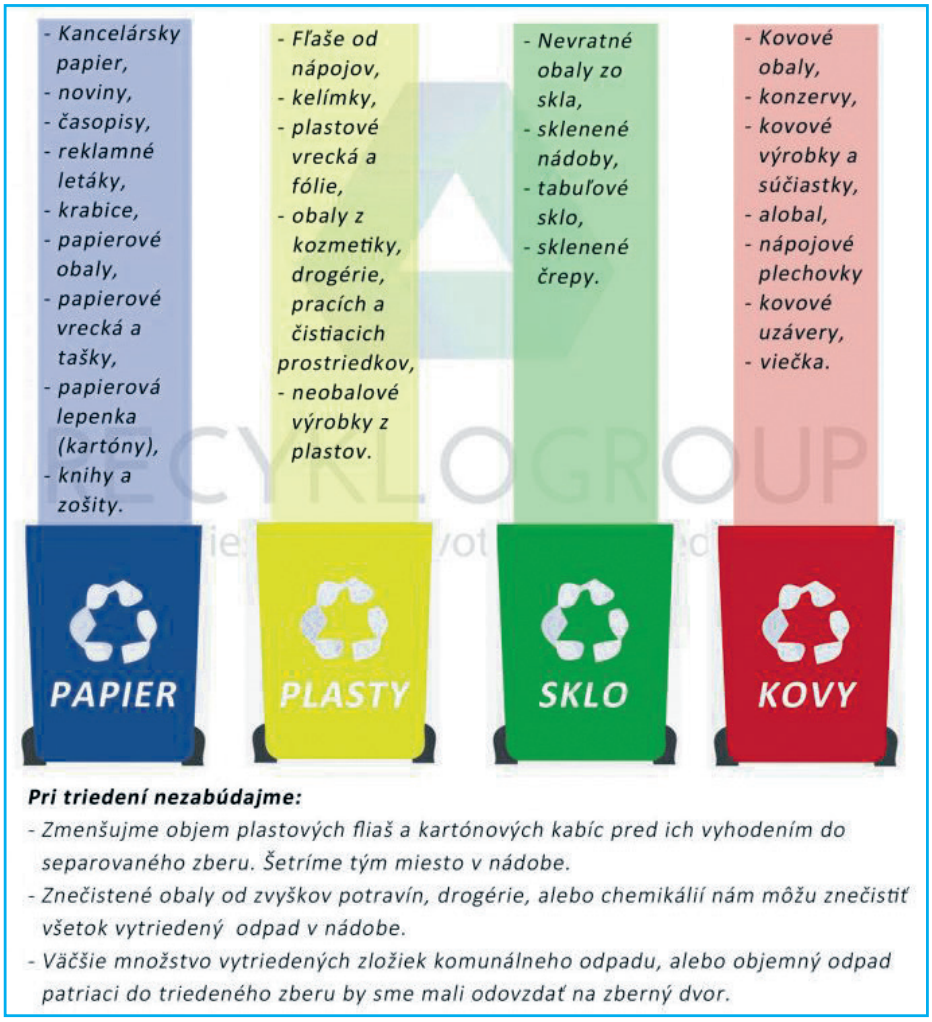

Pre každý dom sme sa za ostatné roky snažili bezplatne zaobstarať nádoby na separovaný zber – na zber a triedenie plastov, skla, kovov, dokonca aj tetrapakových obalov. Každý občan Valaskej Dubovej tak má možnosť separovať, teda po slovensky triediť odpad. Ak má niekto málo miesta na plasty alebo sklo v jednej nádobe, stačí nás osloviť a zadovážime ďalšiu.

Je teda nemysliteľné, aby niektorí naši ľudia plasty vyvážali do potokov, aby do kríkov sypali sklo. Obec nemá možnosti stále dookola po niekom čistiť a zbierať. Kto to má robiť? Starosta? Zamestnanci? Poslanci? A prečo vlastne, keď si to každý občan môže pohodlne hodiť do nádoby stojacej pred domom. Ako na to stále tí istí ľudia prišli, že to sklo treba schovať do kríkov, že plastom je lepšie v prírode? Nie je to ani pohodlnejšie, ani lacnejšie, ani morálnejšie. Na vytváranie čiernych skládok odpadu existujú aj sankcie. Ale prečo by sme sa tu pokutovali? Veď sa to prieči aj zdravému rozumu.

V nakladaní s odpadom sme svedkami určitého paradoxu. Množstvo komunálneho odpadu vyvezeného z obce máme evidenčne stále to isté aj keď objem separovaných zložiek sa zvyšuje. Napriek tomu, čo som povedal na začiatku, odpad vo Valaskej Dubovej triedime viac a lepšie. O čom to však svedčí? Kuka nádoby s tuhým komunálnym odpadom dávame na vývoz plné len do polovice. Alebo sa do nich dostáva aj to, čo sem nepatrí. Pokosená tráva, zvyšky po stavebných prácach a pod.

Vývoz separovaného odpadu je momentálne zdarma. Platia ho spoločnosti, ktoré odpad produkujú. Komunálny odpad musíme platiť my sami. Za odpad platíme paušálny poplatok, teda celkové náklady za odvoz TKO sa vydelia počtom obyvateľov a tak sa stanoví poplatok na jednu osobu. Vieme, že takýmto spôsobom niekto zaplatí viac, aj keď vyvezie menej a naopak. Nechceme zatiaľ pristupovať k množstevnému vývozu - kto koľko popolníc vyvezie, toľko si zaplatí. Lebo v obci máme aj odpad z cintorína, po turistoch z verejných priestranstiev a pod. A je takmer isté, že by sme zrazu mali polovicu odpadu v chotári.

Pripomínam aj to, že poloprázdnu popolnicu nám vývozca, teda technické služby, počítajú ako plnú, teda s hmotnosťou 50 kg. Zaplatíme za jej odvoz a uskladnenie na skládke 1,80 eura, ako keby bola plná. Koľkokrát pri bežnom nahliadnutí vidíme poloprázdne nádoby. To skúsme riešiť. Ide to z našich peňazí, preto upozornime na tento fakt aj susedov. Správajme sa zodpovedne k sebe, našej peňaženke aj prostrediu, v ktorom bývame.

Igor Tulinský,
starosta obce

PIATY ROČNÍK TRADIČNEJ OBECNEJ ZABÍJAČKY

O tradičnú obecnú zabíjačku vo Valaskej Dubovej je z roka na rok väčší záujem. V sobotu 2. februára malo toto obľúbené podujatie už svoje piate pokračovanie.

Počasie nám nanešťastie moc neprialo, prišiel veľký odmäk, popŕchalo a fúkal silný vietor, preto sa miestom konania akcie stal kultúrny dom. Akcia sa do povedomia občanov dobre zapísala, počet návštevníkov z roka na rok rastie. Minie sa aj čoraz viac surovín a predá viac výrobkov. V ponuke boli domáce jaternice, klobásy, podhrdlina, škvarky, masť, pečené mäso, ovar, kyslá polievka, tlačenka... Teda tradičné výrobky domácej zabíjačky. Ľudia si buď výrobky zakúpili a zobrali domov, alebo ich konzumovali priamo na mieste.

Samotné prípravy na obecnú zabíjačku začali už od stredy. Mäso organizátori zakúpili dopredu. Jaternice, tlačenku, studeno totiž potrebujú na prípravu svoj čas. Na príprave chutných špecialít sa podieľala partia pod vedením pánov Hladiša a Lakoštíka. V sobotu prišla na rad aj ukážka postupu domácej zabíjačky z jedného prasiatka tak, ako v minulosti prebiehala. Celkom partia dobrovoľníkov spracovala do výrobkov tri prasiatka.

Poobede sa ľudia odreagovali aj pri tradičnej veselici, na ktorej ich zabávali najmä členovia FS Choč.

Jozef Kendera

OPÄŤ VYNIKAJÚCA ZÁBAVA NA PLESE OBCE VALASKÁ DUBOVÁ - 7. APRÍLA 2019

DEŇ MATIEK S PROGRAMOM DETÍ, DIVADLOM KUBO, AJ KVETOM NA ZÁVER

Nedeľné popoludnie 19. mája sa v obci nieslo v znamení osláv Dňa matiek. Do kultúrneho domu sa dostavila plná sála divákov, čo svedčilo o dobrej organizácii, záujme ľudí , aj pútavom programe. Slávnostný príhovor patril starostovi obce Igorovi Tulinskému. Potom pódium obsadili a prítomných rozveselili deti z tunajšej materskej a základnej školy. Tým samozrejme držali palce najmä rodičia, ale inak ich milé výkony ocenili všetci v sále. Vyvrcholením kultúrneho programu sa stalo vystúpenie likavských divadelníkov, ktorí sa prezentovali výborne naštudovanou divadelnou hrou slovenského klasika Jozefa Hollého Kubo. Veľmi dobre všetkým maminkám na záver padlo pripravené občerstvenie a kvety so sladkým darčekom z rúk starostu. Naozaj veľmi príjemné oslávenie sviatku dubovských mám.

Stanislav Krakovský, foto Jozef Kendera

SLÁVNOSTNÝ DEŇ V OBCI - PRIMÍCIE NOVOKŇAZA ŠIMONA BOCKA

V sobotu 15. júna v Spišskej Kapitule vysvätili za kňaza biskup Štefan Sečka nášho rodáka dp. Šimona Bocka spolu s ďalšími siedmimi novokňazmi. Pánu Bohu za dar kňazstva poďakoval slávením primičnej svätej omše v nedeľu 16. júna v našom farskom kostole sv. Michala archanjela. Primičná slávnosť začala udelením rodičovského požehnania primiciantovi v rodnom dome. Potom sa sprievod presunul do farského kostola, kde slávil náš novokňaz Šimon svoju primičnú svätú omšu. Kazateľom sa stal rektor spišského seminára vsdp.

Peter Majda. Na záver svätej omše nám primiciant udelil svoje novokňazské požehnanie. Po svätej omši nasledovalo malé pohostenie pre rodinu, priateľov, rodákov. Na tento deň sa obec pripravovala niekoľko dní pod taktovkou Petra Lúčana. Na obed sa očakávalo takmer 250 pozvaných hostí... Na prípravách (v kuchyni, pri zdobení sály, dediny) sa zúčastnilo asi 30 dobrovoľníkov. Gazdinky napiekli množstvo výborných koláčikov a to i napriek extrémne teplému počasiu. Na záver náš novokňaz udelil svoje novokňazské požehnanie aj posluhujúcemu personálu. Primiciant a rodina vyjadrujú vďaku všetkým, ktorí sa zúčastnili na slávnosti, alebo akýmkoľvek spôsobom pomohli na jej prípravách. Pán Boh zaplať !

Text a foto: EG a JK

LADISLAV KEREŠKÉNI

Ladislav Kereškéni, jeden z ľudí, ktorí dotvára dušu obce. Poctivý pracant, všestranný športovec, folklorista telom aj dušou. Spev má v génoch, podobne aj schopnosť pomôcť blížnym aj dedine. Záleží mu na tom, aby sa Valaská Dubová posúvala stále vpred, robí preto všetko, čo je v jeho silách. Jedným z jeho snov je uskutočnenie domáceho folklórneho festivalu. Nemusí byť veľký, honosný, hlavne aby sa raz uskutočnil. Stretli sme sa s ním na začiatku letných prázdnin. Zapísal som niekoľko jeho spomienok a názorov, verím, že zaujmú.

Neuveriteľná vernosť ružomberským papierňam

Pôvodne som vyučený zámočník, ale po vojenčine som hľadal niečo nové. Zamestnal som sa v papierňach SCP Ružomberok, terajšom Mondi SCP Ružomberok. Pracujem tam teda od roku 1976, celkovo 43 rokov bez prestávky. Stále som verný jednému podniku, ak sa mi podarí v zdraví dožiť do dôchodku do 62 rokov, budem pravdepodobne služobne najdlhšie verný pracovník materskej firme. Robím tam na pozícii operátora, priamo pri výrobe papiera. Papierenský stroj č. 17 poznám do detailov aj keď prešiel za tie roky niekoľkými veľkými rekonštrukciami. Vyrábame ofsetové papiere.

Dubovec od narodenia

Som Dubovec telom aj dušou, aj rodičia pochádzajú z Valaskej Dubovej. Narodil som sa v druhom dome vpravo od cesty, keď sa prichádza od Ružomberka. Hneď za novým vstupom so sochami. Mama ma porodila doma, nie v pôrodnici. Moji rodičia sa dožili pekného veku, otec 87 rokov a mama 82. Mama Mária účinkovala vo folklóre dlhé roky, mala krásny hlas. Aj v kostole začínala spievať pesničky, keď sa náhodou nedostavil organista. Otec spieval v chrámovom zbore, ale do folklóru, alebo sólového spevu nešiel. Gazdovstvo bolo niekedy prvoradé, mali sme koňa, kravy, býky, prasatá, sliepok plný dvor, tak sa muselo okolo toho točiť a rodičia chodili aj do zamestnania. My deti sme mali stále čo robiť. Zo školy som sa musel ponáhľať domov najprv všetko porobiť, pomôcť so senom, statkom až potom prišiel čas na detské hry.

V mladosti futbal zatienil folklór

Od malička som mal k ľudovej piesni vzťah, ale vybral som si pre mňa možno nie optimálnu cestu. Dal som sa na futbal, teraz ma všetko bolí (smiech). Od piatej triedy základnej školy, hneď ako sme prešli do školy v Likavke. Bol som rýchly typ hráča. Stále mi triedny učiteľ hovoril *„Laco ty si sa mal dať na atletiku, na šprinty. S tvojimi vlohami by si bol šprintér ako vyšitý.“* Reprezentoval som školu vo všetkých športoch, bol som všestranný. Basketbal, volejbal, atletika, zaujímal ma

Špecialita - plieskanie bičom.

každý šport. Aj tenis sme hrávali neskôr už ako starší ľudia v telocvični na Klačne. Štvorhru, lebo sme už mali svoje roky. Spolu s bývalými kolegami z práce - Michalom Pažítkom, Rastislavom Kodríkom... Len čo, keď futbal ma stále priťahoval najviac.

Likavka, Liptovská Štiavnica, Komjatná a nakoniec domáci futbalový ošiaľ

Dlhé roky som hrával za Likavku, ale potom sme sa nepohodli. Kvôli tréningom a zápasom som si menil šichty, prestali ma stavať, navyše chceli zo mňa urobiť obrancu. Potom ma naverbovali do Liptovskej Štiavnice. Tu som odohral vyše 10 rokov. Asi od roku 1982. Robil so mnou na Supre na dispečingu Štefan Ondrejka. Videl ma hrávať na závodných turnajoch medzi strediskami, tak mi ponúkol hrať u nich. Trénoval nás Anton Urban, bývalý vynikajúci futbalista Ružomberka. Mali sme útok Anton Ondrejka stred, ja ľavý a na pravej strane súperove obrany prevetrával Štefan Dvorský. Nás nešli udržať! Potom som prestúpil na dva roky do Komjatnej. Nakoniec som využil to, že sa Valaská Dubová prihlásila v druhej polovici 90. rokov do súťaže a začal som konečne účinkovať aj tu doma. Hrávali sme na ihrisku v Žiarcoch. Terajšia plocha sa prerábala, stavali šatne. Teda hrali sme v Žiarcoch, ako máme kríž a doľava pri začiatku našej krížovej cesty je rovinka, už dávno zarastená. Tam sme hrali

naše majstrovské zápasy. V obci panoval pravý futbalový ošiaľ, mali sme pohromade parádny manšaft. V Ružomberku ešte fungovali kasárne, odtiaľ sme vybavili troch hráčov, ktorí hrávali, ak si dobre pamätám, II. ligu. Hral aj trénoval nás Štefan Franek z Dolného

S manželkou a dcérami majú spoločného koníčka - folklór.

Kubína, no parádna zostava. Mali sme chuť, zanietení ľudia, fanúšikovia, okolo ihriska nebolo voľného miesta. Hrali sme II. triedu, neviem či sa vtedy nepostúpilo aj do jednotky, ale v tom čase som už nebol aktívny hráč. Teraz sa to ťahá všelijako, málo hráčov, my starší sa staráme o zázemie, kosenie ihriska. Pred niekoľkými dňami sa nám vzdal funkcie hospodár, tak aj s ďalším nadšencom Jaroslavom Lakoštíkom sa staráme o ihrisko. Neviem ako nahradíme toho hospodára...

Valaská Dubová ako si ju pamätám

Bolo to tu samozrejme ináč, dedina žila spolu. Aspoň v mojich spomienkach. Dnes je taká doba, kedy prežijú iba silný jedinci, zákon silnejšieho, ostaní nech si robia čo chcú. Jeden druhému si pomohol. Teraz je pár desiatok ľudí, ktorí pomôžu, ale to sú stále tí istí.

Obľúbené miesto Do zadného potoka

Ako máme krížovú cestu, ale ešte kúsok ďalej je miesto, ktoré voláme Do zadného potoka. Tiekla tu čistá vodička, dookola pekné prostredie aj so zábradlím. Tu sme si v mladosti chodili niečo opiecť, posedieť. Stretali sme sa rovesníci, veľmi silný ročník (1958) v dedine. Vtedy sa rodilo moc detí. Tridsať v našom roku, po 15 chlapcov a dievčat. Tam sme si opekali, dobre sme sa tam cítili.

Alebo na Chríbiku na chodníku na Veľký Choč. Tu boli kedysi krásne miesta, len krásne biele skaly trčali a salaš bol vborený do stromov pri studničke. Tam sme chodili ako deti, zakaždým sme tam vybehli. Teraz idú ľudia na Choč na Silvestara. Každý sa fotí, hovorí o tom pol roka. Prázdniny? Na Choč, o ôsmej. Prišli sme dole. Čo ideme robiť? Poďme ešte na Choč. O jedenástej sme tam boli znova. Niekedy sme tam vybehli aj tri razy za deň ako deti. A behom.

Alebo prvá zvážnica vľavo smerom na Ružomberok, tam bývalo krásne prostredie. Tam sa konali obecné majálesy v prírode. Urobiť pódium, kapelu doviesť, tancovala celá dedina. To je už tiež pozarastané kríkmi.

Spieval v domácej skupine SPLLM

Potom som sa dal aj na populárnu muziku. Založili sme si kapielku, pred vojenčinou som v nej spieval. Piati chlapci, tu v obci existovali dokonca dve. My sme sa volali SPLLM. Podľa našich krstných mien. To bol Stano, Peter, Lubo, Laco, Milan. Ja som bol spevák. Nemali sme prehrávky, nehrali sme na verejných koncertoch alebo zábavách, ale tu sme odohrali svadby a podobne. Hrali sme napríklad na svadbe kamaráta v Severane v Dolnom Kubíne, zahrali sme aj na mládežkách. Živo si spomínam na začiatok nášho pôsobenia. V Dubovej sa konala zábava a hrala tam staršia kapela. Mali aj aparatúru dobrú, my len takú polepenú. Prišli sme na rad neskôr, okolo polnoci a pýtali sme sa zahrať. Pustili nás, my sme zahrali vtedajšie šlágre *La Paloma Blanca, Elena ty si život môj*... To boli hity a ľudia nás nechceli pustiť z pódia, len aby sme hrali. Ozývalo sa *„Mladí hrajte! Mladí hrajte!“* Dali sme ešte desať ľudoviek, ľudia spotení, no stále aby sme hrali. Existovali sme ešte počas mojej vojenčiny, potom sa kapela rozpadla.

Návrat do rodnej obce

Dlhší čas po vojenčine som býval v Ružomberku, aj v paneláku na Rovni oproti Kauflandu. Nevieme ako sme mohli v paneláku vydržať. Ale už som opäť doma, asi desať rokov bývam v rodnej obci, spolu s rodinou v rodičovskom dome. Prerábali sme ho ešte pokiaľ sme bývali v Ružomberku. Celý sme prerobili od základu. Neostal na ňom kameň na kameni. Bývam tam s manželkou a dvoma dcérami. Teraz sa krútime okolo neho a keď ostane trocha času, tak pomáhame nášmu starostovi Igorovi Tulinskému. So starostom sa poznáme už dlho, my sme spolu za starých čias hrávali aj futbal za Valaskú Dubovú. Ja som už pomaly končil s aktívnou hráčskou kariérou a on v najlepších rokoch, pamätám si ho na ihrisku. Obranca tvrdý ako skala, cez neho len tak hocikto neprešiel.

Folklór je srdcová záležitosť

Ja keď si na to spomeniem, hneď mi zvlhnú oči. No nemôžem si pomôcť. Možno aj škoda, že som sa kedysi dal cestou futbalu a nie folklóru. Keď som chodil do základnej školy, v Likavke sa pravidelne konali školské súťaže. Ešte v starej kultúre pri križovatke na Martinček. Zavolal ma tam spievať pán Pišek, ktorý kedysi viedol detský folklór v tejto obci. Spieval som *„Ide furman dolinou“* a *„V richtárovej studni“*. To nezabudnem, páni to je rokov! S týmito pesničkami som sa umiestnil na piatom mieste. Na prvých miestach sa umiestnili deti smerujúce do FS Liptov. Jano Mišovie, jeho sestra, ...

Folklórny súbor Choč

Igor vedie našu FS Choč. My sme radi, že táto folklórna skupina funguje. Keď máme akciu, popíšeme si pesničky, precvičíme ich, prehráme, aby to dobre vypadalo. Minulý týždeň sme napríklad účinkovali vo Vlkolínci pri kosení lúk a Dni obce Kalameny. Krásne vystúpenie, plné ihrisko, chceli od nás aj prídavky.

V tomto čase sa chystáme s manželkou, že pochodíme všetky folklórne festivaly na okolí, lebo aj manželka je pre folklór zapálená, celá rodina účinkuje v súbore. Dali sme si porobiť oblečenie. Vlastníme aj nejaké pôvodné kusy krojov, ale celkove sme si museli dať všetko nanovo pošiť. U nás zase až taký bohatý kroj, ako ho máme teraz v súbore ľudia nenosili. Ozdobnosť sa samozrejme odvíjala od bohatstva regiónu. Tu sme mali chudobnejší kraj. Zaobstarali sme si teda kroje každý za svoje, je to náročný koníček. Opasok 150 eur, valaška 180 eur, krpce, všetko zo svojich. Ale je to náš koníček, naše druhé ja, takže je to pre nás ohromne zaujímavé a naplňujúce.

Obľúbená pieseň za 5 eur a jedno pivo

Moja najobľúbenejšia pesnička je jednoznačne Počkaj že ty kučeravá. Pochádza z Terchovej, máme ju nacvičenú aj v súbore. Nepoznal som celé jej slová, až raz pomohla náhoda na festivale vo Východnej. Jeden chlap z Terchovej tam hral na zvoncoch. Ja som mu do toho začal spievať túto pieseň a on pokračoval. Hneď som kričal. „Pero a papier!“ Aj som získal komplet slová. Zaplatil som mu pivo a 5 euro. Taký som bol rád. Je to ťahavá pieseň.

Počkaj že ty kučeravá,
počkaj že ty strapatá
Prečo si ma vyvolala
včera večer za vráta

Ani som nie kučeravá,
ani som nie strapatá
Ani som ťa nevolala
včera večer za vráta

Ja som teba doma hľadal,
teba doma nebolo
Ja som bola na salaši,
hľadala som iného...

Túžba po domácom folklórnom festivale

Ja túžim po domácom festivale. Plánovali sme to na začiatku so starostom. Hovorili sme o mieste pod Brestovou, tam sme to chceli zaviesť, splanírovať. Urobiť amfiteáter s dobrým prístupom. Keď sme sa začali schádzať, tam sme mali také plány. Prešlo to do akéhosi patu, ale ostalo to mojím snom. Stále tomu verím a ostáva to mojím snom. Posedieť si a pozrieť program.

Chrámový zbor

Myslím, že aj chrámový zbor funguje pekne. Prevažne ľudia z folklórneho súboru plus asi 5-6 spevákov. Tento funguje zase pri každej duchovnej akcii, počas Vianoc, Veľkej noci, vysviacok kňazov (teraz sme mali dve!). Krásnou a očakávanou udalosťou býva najmä Vianočný koncert, kedy sa kostol vždy pekne naplní.

Obci pomôžem, pokiaľ budem vedieť a môcť

Samozrejme, že aj ďalej budem obci pomáhať pokiaľ bude treba. Či odhrnúť sneh, niečo zabezpečiť, pri brigádach, organizovaní podujatí. Hlavne nech dedina žije.

Máme v obci ešte veľa urobiť. Na druhej strane sa aj moc spravilo. Vytočí ma, keď niekto povie, že nie. Ja hovorím, že na naše podmienky a možnosti až moc. Osvetlenie, priepusty, vstup do dediny, cesty sú porobené, kultúrny dom, rozhlas, cesta cez cintorín, plot nový, posedenia pre ľudí na cintoríne, pri každej lavičke voda, rozvody elektriky, to nemajú ani väčšie dediny. Ďalej námestie, informačné centrum, autobusové čakárne, ... A to som nepovedal ani zďaleka všetko. Teraz nás tlačí materská škola. Zoznam potrebných vecí je rovnako dlhý ako tých hotových, takže máme čo robiť!

Stanislav Krakovský
Foto autor a Jozef Kendera

Obecná zabíjačka a výroba špecialít sa tiež nezaobíde bez Ladislava Kereškéniho.

VALASKO-DUBOVSKÉ KOSTOLY

Možno si ani neuvedomujeme, že vo Valaskej Dubovej nebol len jeden, či dva kostoly. Možno si neuvedomujeme ani to, že stavba, ktorú nazývame našim kostolom tu nie je odjakživa, avšak má svoju kultúrnu, náboženskú a historickú hodnotu, ktorú by sme si mali chrániť. V prípade nášho kostola ide o nepresne objasnenú sakrálnu stavbu, resp. stavby. Pred súčasným kostolom *sv. Michala Archanjela*, totiž v obci stáli ďalšie kostoly, až sa ich počet dostal k istému číslu. Konkrétne bolo počas dejín obce vystavaných päť nákladných stavieb kostolov, ktoré zohrávali svoje úlohy v jednotlivých historických obdobiach.

Prvý kostol, príp. kostolík bol postavený v gotickom slohu na mieste nášho dnešného kostola. V rokoch 1332 – 1337 sa v listinách spomína farnosť Dubová, čo podčiarkuje nutnosť existencie kostola. Kostolík mal patrocínium *sv. Kozmu a Damiána*, podobne ako kostolík v ďalšej obci *Dubová*, dnes známej ako *Sedliacka Dubová*. Ruiny kostolíka v Sedliackej Dubovej sa zachovali dodnes, kým ruiny z nášho gotického kostolíka zrejme slúžili na výstavbu ďalších kostolov vo farnosti Valaská Dubová.

Druhý kostol v našej obci bol drevený a postavený pravdepodobne niekde na vyvýšenine, v miestach dnešného námestia *Zvonica*, kde neskôr stála drevená zvonica. Vznikol zrejme pred rokom 1550, kedy sa spomínal už ako renovovaný, spolu so zariadením interiéru, s chórom a patrocíniom *sv. Imricha*.

Tretí kostol vznikol vo Valaskej Dubovej v roku 1750 na mieste prvého gotického i súčasného kostola. Išlo o murovanú sakrálnu stavbu zasvätenú *sv. Michalovi Archanjelovi*. Opisy sa zmieňujú, že kostol bol malý, no zato jeho interiér obsahoval obrazy svätcov, zariadenie i chór. Kostol mal vežu, v ktorej boli umiestnené tri zvony.

Štvrtý kostol v našej obci vznikol rozšírením a prestavaním tretieho kostola pravdepodobne po roku 1815. Patrocínium sv. Michala Archanjela bolo ponechané, avšak veža bola zbúraná pri prestavbe. Nová sa ako súčasť kostola nepostavila, pretože išlo o technicky i finančne náročnú stavbu. V roku 1831 vežu kostola nahradila drevená zvonica na mieste dnešného námestia, podľa ktorej má námestie aj svoje dnešné pomenovanie Zvonica. Podľa kanonickej vizitácie bol interiér kostola so zariadením, chórom i organom a obrazmi svätých.

Piaty kostol vznikal v rokoch 1860 – 1866 na mieste prvého, tretieho a štvrtého kostola. Ide o súčasný kostol s patrocíniom *sv. Michala Archanjela*, ktorý bol vystavaný po zbúraní štvrtého kostola. Architektúra chrámu je vytvorená kresaným pieskovcom z lomu v Bielom Potoku na Orave a zodpovedá novorománskemu štýlu. Kostol je jednoľoďový s polkruhovým záverom svätyne. V západnom nároží zadnej časti kostola je predsadená veža, ktorá ukrýva zvony a je dominantou celej dediny. Do veže bolo v minulosti možné vchádzať z exteriéru, avšak postupom času bol vchod zamurovaný. V severnom nároží kostola je okrem starej sakristie pristavená nová sakristia so samostatným vchodom. Vstupný portál kostola je zdobený freskou v teplých farbách a dotvorený volútovým reliéfom. Na freske je znázornený Kristus ako žehnajúci dobrý pastier. Nad portálom sú architektonicky umiestnené tri okná, tzv. trifórium a nad nimi je ešte jedno kruhové okno. Kostol má osem veľkých okien, po štyri na každej strane kostola a v svätyni sú leptané okná s figurálnou dekoráciou zvestovania Panne Márii a prežitie Jonáša v útrobách veľryby od *Ladislava Záborského*. Po bočných stenách svätyne v horných poliach boli v minulosti veľké kruhové okná, ktoré sa neskôr zamurovali. Fádne steny okolo týchto okien a aj pod nimi boli zdobené nástennými maľbami od *Jozefa Hanulu*. Tie sú v súčasnosti skryté pod špeciálnou omietkou a je ich možné obnoviť.

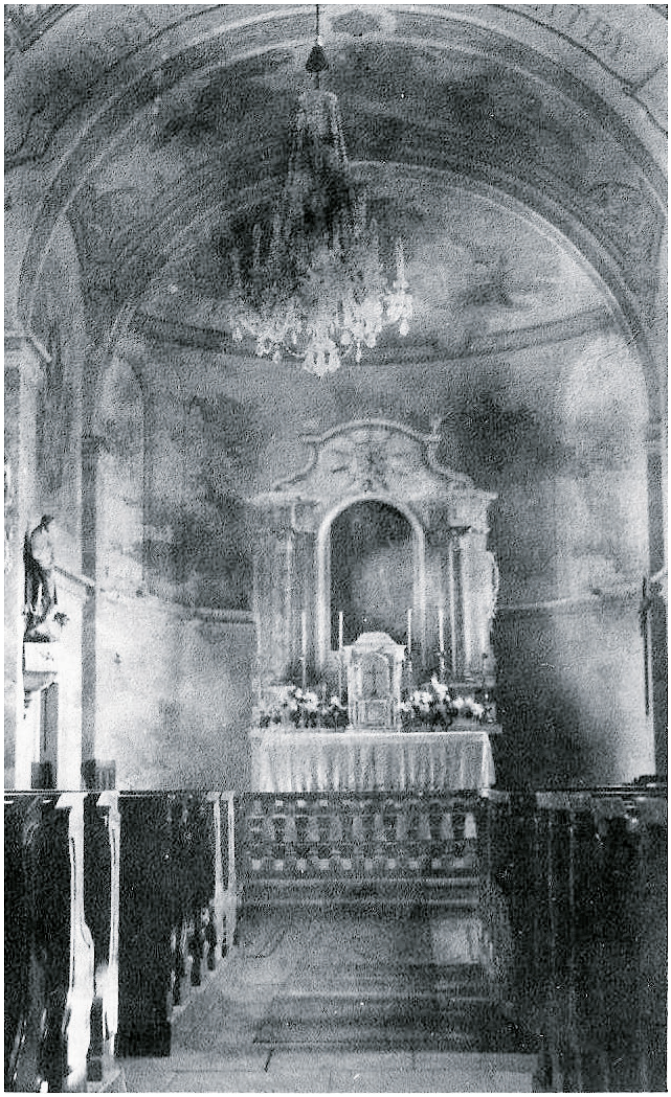

Tak ako plynú dejiny a s nimi sa mení ráz krajiny, menia sa aj kultúrne, sociálne a náboženské predstavy i požiadavky. Všetky tieto javy sú podobami náboženskosti, medzi ktoré patrí aj sakrálna architektúra. Architektúra kostolov nemá len umelecký a historický význam, ale aj náboženský, ktorý čiastočne poukazuje aj na stav daného náboženstva či vierovyznania vo farnosti. Buďme aj my preto zodpovední k tomu, čo vystavali naši predkovia, ceňme si tento kultúrny, historický a religiózny kúsok vývoja našej spoločnosti. Náš kostol nie je LEN nejaká stavba, je to nemý svedok posledných storočí, tak si nenič me to, čo nám tu po našich predkoch ostalo. Každý jeden prvok, zariadenie či predmet v našom chráme jena nezaplatenie, i keby to mala byť tá najjednoduchšia, najmenšia a časom najzničenejšia vec. No nikdy nezabudnime: *„dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane!“*.

Možno sa teraz v duchu pýtate či by sa tak nákladné stavby, ako kostoly, stavali v tak malej obci? Postavilo by sa päť takýchto stavieb, keby nemali plniť svoju funkciu? Malo by význam postaviť kostoly pre úctu Boha len tak? Nie. Naši predkovia vedeli ako treba začať a ukončiť sviatočný i všedný deň. Cítili, že kostol im poskytne útočisko a spojenie s Bohom i skrze túto architektúru. Dnes sa kostoly vo všeobecnosti navštevujú menej, dokonca chátrajú, prestávajú plniť svoju funkciu alebo sa ich pôvodné vybavenie vymieňa za super moderné a dochádza k dehonestácii náboženskej pamiatky i k čiastočnej neúcte voči dielu rúk predkov. Vo Valaskej Dubovej nám stojí kostol sv. Michala Archanjela s prekrásnou architektonickou výzdobou a významnou umeleckou hodnotou interiéru i exteriéru. Ešte tu bude stáť. Ale bude aj plniť svoju religiózu funkciu a vypovedať o viere a námahe našich predkov?

Mgr. Ľubica Lenartová

STAŤ SA SVÄTÝM CEZ PRÁZDNINY? ALE AKO?

Stať sa svätým, je prvoradou úlohou každého kresťana. **Don Bosco** (na obr.) vedel vo svojom oratóriu vytvoriť vhodné podmienky na to, aby to mladým umožnil. Počas školského roka im dal program dňa, ktorý naplnil školou, hrou, prácou a modlitbou. Avšak odchodom na letné prázdniny im začalo veľa prázdnych dní, ktoré si nevedeli správne vyplniť a tak sa oddali záhaľke a lenivosti, ktoré ich priviedli do mnohých hriechov. Don Bosco veľmi trpel, keď jeho chlapci odchádzali na prázdniny, lebo vedel, že ich čaká najväčšia skúška: správne si naplánovať dni. Keď bol Filip Neri už starcom, prišiel za ním mladý kňaz a pýtal sa ho na jeho **etapy ku svätosti.** Filip začal rozprávať: *„Najskôr som sa ocitol v ríši skutkov, kde nijaký deň nebol dosť dlhý na všetko čo som chcel urobiť. Potom ma dobrý Pán Boh vzal za ruku a odviedol ma do ríše útrap. Tam som zakúsil očistný účinok utrpenia a získal som nový vzťah k Pánu Bohu. Ten ma priviedol do ríše lásky, kde som sa zbavil posledných zbytkov seba samého. Vďaka tomu som mohol vstúpiť do ríše mlčania, kde som objavil meditáciu.“ „A tým skončilo vaše putovanie?“ „Ale kdeže,“* povedal Filip. *„Pán Boh ma opäť navštívil. Vzal ma za ruku a povedal: ‚Dnes ťa povediem do najvnútornejšej svätyne, priamo do srdca samotného Pána Boha‘. A odviedol ma do ríše smiechu.“*

DESATORO NA PRÁZDNINY A DOVOLENKY

1. Ži s prírodou. Vrchy, lúky a polia, rieky a more - vo všetkom objavuj prítomnosť Boha. A zatlieskaj mu, že všetko stvoril tak krásne.

2. Ži podľa svojho mena a kresťanskej identity. Nehanbi sa počas leta za to, že si kresťan. Falšoval by si tým svoju identitu.

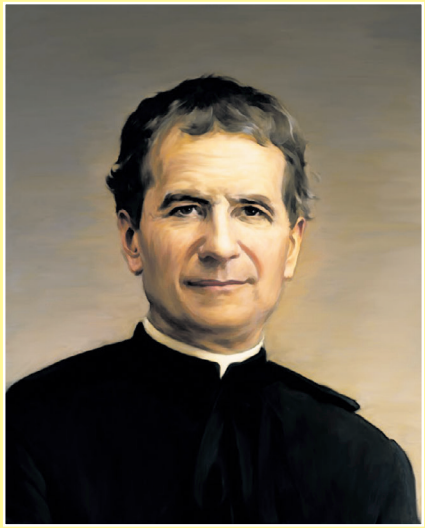

3. Ži nedeľu. Aj počas prázdnin a dovoleniek je nedeľa deň Pánov. A Pán neodchádza na prázdniny. Nevynechaj nedeľnú omšu. Vytvor si viac voľného času.

4. Ži s rodinou. Zhováraj sa, hraj, žartuj so svojimi blížnymi s radosťou a bez ponáhľania. Modli sa so svojou rodinou a zájdi s ňou do chrámu.

5. Ži svoj život. Život je veľký Boží dar. Nevystavuj svoj život nebezpečenstvu a dávaj pozor, aby si neohrozil život druhých.

6. Ži v priateľstve. Od počúvania buduj cestu k dôvere, k pomoci, k obohateniu, k rešpektu posvätnej dôstojnosti iných osôb.

7. Ži spravodlivo. Nemysli si, že máš na všetko právo. Iní pracujú, aby si ty mohol prežívať svoje prázdniny. Aj oni majú svoje nároky. Rešpektuj ich a zaujímaj sa o ich dobro.

8. Ži v pravde. Vyhýbaj sa pokrytectvu, klamstvu, kritike, predsudkom a samoľúbosti.

9. Ži v čistote srdca. Premáhaj žiadostivosť, egoizmus a hedonizmus. Prázdniny a dovolenky neznamenajú robiť si, čo sa mi zachce.

10. Ži solidárne. Nechci mať všetko pre seba. Mysli aj na tých, čo nemajú prázdniny a dovolenku, čo nemajú dokonca ani každodenný chlieb. Ani láska a služba neodchádzajú na prázdniny a dovolenky.

Váš duchovný otec
Karol Karaš

VÝSLEDKY VOLIEB DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU V NAŠEJ OBCI

Voľby do Európskeho parlamentu sa na Slovensku konali v sobotu 25.5.2019 v čase od 07.00 hod. do 22.00 hod. v malej sále kultúrneho domu. O prinesenie prenosnej volebnej urny do domu z radov obyvateľov obce prejavili záujem dve občianky. Samotným voľbám predchádzala veľmi pokojná a disciplinovaná volebná kampaň. Ako jediný požiadal o stretnutie s občanmi Marián Čaučík. Stretnutia 5.mája sa zúčastnilo 25 občanov. V podobnej atmosfére, navyše za príjemného jarného počasia, sa niesli i samotné voľby. Prebehli pokojne, bez komplikácií, či incidentov. Volebnú komisiu tvorilo13 zástupcov rôznych politických strán. Elektronicky spracované zápisnice s výsledkami boli na Okresný úrad v Ružomberku odovzdané predsedníčkou volebnej spoločne so zapisovateľkou ešte v sobotu pred polnocou. Cestu k volebným urnám si v našej obci našlo 28,58 % oprávnených voličov, čo je o poznanie viac ako celonárodný priemer a štvrté poradie medzi obcami na dolnom Liptove. Boli sme radi, že záujem o voľby mali mladí voliči, ale aktívnou účasťou prispeli aj tí najstarší. Najlepšie výsledky dosiahlo Kresťanskodemokratické hnutie. Po volebnom lístku s kandidátmi tejto strany siahlo 57,94% voličov. Päť percentné kvórum u nás ešte naplnili v poradí podľa percentuálnej úspešnosti: Ľudová strana Naše Slovensko, Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU. Chceme úprimne poďakovať všetkým na eurovoľbách zúčastneným voličom, ale a to určite o nič menej všetkým, ktorí sa podieľali na ich príprave, zdarnom priebehu a spracovaní ich výsledkov.

Jozef Kendera

OBECNÝ MÁJ SME POSTAVILI AJ KEĎ POČASIE SA BÚRILO

HISTORICKÉ VOZIDLÁ SPESTRILI VÍKEND AJ NÁM

Automotoklub Ružomberok zorganizoval v sobotu 22. júna 2019 XXII. ročník prehliadky historických vozidiel vyrobených do roku 1945. Toto podujatie nesie aj názov Ružomberská ruža veteránov. Tieto krásne stroje sa po prehliadke v centre Ružomberka vybrali na exhibičný prejazd po trase, na ktorej nechýbala ani Valaská Dubová. Cez našu obec prechádzali automobilové veterány medzi 10.15 – 10.45 hod.

Jozef Kendera

FITNESÁCI MÔŽU CVIČIŤ NA NOVOM STROJI

V piatok 17. mája 2019 sa v zasadačke OcÚ vo Valaskej Dubovej konala schôdza členov a návštevníkov fitnescentra. Fitnesáci si mohli prezrieť a vyskúšať nový stroj na cvičenie, ktorý môžu obsluhovať len zaškolení členovia. Športovci diskutovali aj o prevádzke fitnescentra a vízii jeho rozvoja.

Jozef Kendera

ZO ŽIVOTA NAŠEJ MATERSKEJ ŠKOLY

Po zimných prázdninách sme pomaly vstúpili do druhého polroka školského roka 2018/2019. Pred nami čakali nové naplánované podujatia, ktoré obohacujú, spestrujú život deťom v materskej škole. V našom kolektíve sme privítali novú pani učiteľku Barborku, ktorá sa deťom a rodičom predstavila na tradičnom detskom karnevale. Toto podujatie odštartovalo jej prácu v našej materskej škole. Karneval sa

Plavecký výcvik.

uskutočnil v spolupráci s rodičmi a tak sme mohli spoločne na malú chvíľu stráviť popoludnie. Deti sa premenili na rozprávkové bytosti a obľúbených hrdinov. Spoločne sme sa zabávali, súťažili a každé dieťa zažilo pocit úspechu a odmeny. Zároveň sme sa na tomto podujatí na krátke obdobie rozlúčili s pani riaditeľkou Paťkou, ktorá nastúpila na materskú dovolenku. Popri každodenných aktivitách, ktoré s deťmi realizujeme, obohacujeme ich vzdelávanie o nové zážitkové aktivity a nadväzujeme nové priateľstvá. Pokračovali sme v začatej spolupráci s pani ochranárkou Zuzkou z Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava a realizovali zážitkové besedy, ktorými si

naši škôlkari prehlbovali poznatky o príro-de, zvieratách, ochrane prírody. Beseda na tému Včelie kráľovstvo nám všetkým ukázala, ako je tento malý hmyz dôležitý a vzácny pre život na našej planéte. Aj takouto formou učíme naše deti rešpektu k príro-de a všetkému čo nás obklopuje. Stretnutie s rozprávkou spestrilo deťom Divadielko Lienka rozprávkou Kocúr v čižmách a divadielko Slniečko rozprávkou Oco, mama a ja. Deti sa stali priamymi aktérmi rozprávky a spoznali čaro drevených bábok z lipového dreva. K najkrajším plánovaným podujatiam v mesiaci máj bola slávnostná akadémia pri príležitosti Dňa matiek, ktorá sa uskutočnila za účasti všetkých mamičiek v materskej škole a následne aj v kultúrnom dome vo Valaskej Dubovej. Deti svojim kultúrnym pásmom pozdravili svoje mamy a vlastnoručne vyrobeným darčekom ocenili a poďakovali za ich lásku a obetavosť. Slnečné lúče a teplé počasie nás ťahali von na školský dvor, kde sme s deťmi v rámci športových aktivít upevňovali svoje zdravie, učili sa aký je pohyb dôležitý pre zdravie a dobrú náladu. Prispel k tomu aj plavecký výcvik, ktorý sme uskutočnili v Liptovskej Osade. Aj takáto forma aktivít spestrila v mesiaci jún život detí v MŠ. Zároveň deti spoznávali vodu, prekonávali strach, učili sa pravidlám, základom plávania pod dohľadom odborných inštruktorov. Mesiac jún sa niesol oslavou sviatku detí a tradičnej oslave MDD v spolupráci s rodičmi. Pre deti bol tento deň plný prekvapení, súťaží, zážitkov, odmien. Chceme poďakovať všetkým rodičom, ktorí akoukoľvek formou prispeli k tomu, aby tento deň bol oslavou detskej radosti. Naše poďakovanie patrí aj kuchárom, ktorí pre deti navarili chutný kotlíkový guláš.

Záver mesiaca jún patril slávnostnej rozlúčke s predškolákmi, ktorí od septembra zasadnú do školských lavíc. Spoločne sme niesli do obecnej tabule rozlúčkové tablo, ktoré bude spomienkou na obdobie prežité v materskej škole. Popri všetkých aktivitách a podujatiach čas plynul veľmi rýchlo. V materskej škole sa uskutočnil zápis budúcich škôlkarov na školský rok 2019/2020. S veľkou radosťou a výzvou sme uvítali, že od septembra sa materská škola za veľkej pomoci obce, ako nášho zriaďovateľa a starostu p. Tulinského presťahuje do nových zrekonštruovaných priestorov v budove obecného úradu. Tak môžeme s radosťou privítať v novej materskej škole všetkých15 nových detí a konštatovať že materskú školu bude navštevovať 34 detí. Tento pozitívny nárast detí, prinesie dve triedy MŠ a zároveň sa kolektív rozrastie o novú pani učiteľku až do návratu p. riaditeľky Bačíkovej. Touto cestou by sme jej chceli vyjadriť poďakovanie, nakoľko

popri materským povinnostiam je stále pre nás veľkou pomocníčkou a zdieľa s nami aj sťahovanie do nových priestorov a bezchybný štart nového školského roka.

Naše poďakovanie patrí obci Valaská Dubová p. starostovi, rodičom a všetkým, ktorí akoukoľvek formou a pomocou myslia na deti v materskej škole.

Želáme Vám a našim deťom krásne, slnečné, pohodové leto, letné prázdniny.

Tešíme sa na Vás v septembri.

Kolektív učiteliek
MŠ Valaská Dubová

ZÁPISNICE ZO ZASADANÍ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA VO VALASKEJ DUBOVEJ 2019 - I. POLROK

Zasadnutie obecného zastupiteľstva konané dňa 29. marca 2019

PROGRAM ROKOVANIA: 1. Otvorenie zasadnutia 2. Voľba zapisovateľa a overovateľov zápisnice 3. Súhrnná správa z vykonaných kontrol HKO za rok 2018 4. Výberové konanie na HKO 5. Informácie k JPÚ 6. Kontrola existencie žúmp v obci 7. Rôzne 8. Diskusia 9. Uznesenie 10. Záver

K bodu č. 3: Súhrnná správa z vykonaných kontrol HKO za rok 2018
HKO obce sa ospravedlnila zo zdravotných dôvodov preto p. Kendera prečítal stručnú informáciu k správe kontrolóra o vykonaných činnostiach za rok 2018. Starosta obce následne prečítal celú správu aj s jednotlivými výsledkami kontrol. Súhrnná správa HKO za rok 2018 je prílohou k zápisnici

K bodu č.4 Výberové konanie na HKO
Starosta obce oboznámil prítomných s priebehom výberového konania. Do výberového konania sa prihlásil jedna uchádzačka, tá bola následne pozvaná na zastupiteľstvo. Oboznámil prítomných s doručenými písomnosťami od uchádzačky a poslanci skonštatovali, že uchádzačka splnila všetky kritéria výberového konania. Keďže na uchádzačku neboli žiadne otázky, pristúpili poslanci k hlasovaniu (Uznesenie č. 10/2019). Obecné zastupiteľstvo schválilo Ing. Miroslavu Šalata Šimúnovú ako hlavnú kontrolórku obce Valaská Dubová.

K bodu č. 5 Informácie k jednoduchým pozemkovým úpravám (JPÚ)
Starosta obce informoval o priebehu JPÚ, ktoré by mali priniesť rozvoj obce. Momentálne sú v štádiu ukončenia prípravného konania. Je podpísaná predbežná zmluva so zhotoviteľom diela. Dňa 11. apríla 2019 sa uskutoční valné zhromaždenie účastníkov konania. Obec bola vybratá do veľkých pozemkových úprav , ktoré sú financované z fondov EÚ. Poslanec Jantek sa opýtal, aký je časový harmonogram priebehu JPÚ. Starosta odpovedal, že to záleží od vlastníkov a ich vôle dohodnúť sa.

K bodu č. 6 Kontrola existencie žúmp v obci
Starosta podal prítomným informáciu o tom, že v obci budú prebiehať kontroly existencie žúmp. Je to problém obcí, ktoré nemajú kanalizáciu, pričom sa jedná hlavne o staršie domy, kde sa pri kolaudácií nevyžadovala resp. nekontrolovala existencia žumpy ako v súčasnosti. Okresný úrad v Ružomberku, odbor životného prostredia, bude kontrolovať v obci existenciu žúmp. Zo zákona musí mať každé obydlie žumpu alebo čističku odpadových vôd. Od pondelka sa bude oznam o týchto kontrolách hlásiť aj v rozhlase.

K bodu č. 7: Rôzne
V tomto bode sa prihlásil o slovo p. Bačík a p. Mlynárik. Starosta informoval, že hasiči absolvovali 2 brigády v priestoroch budúcej materskej školy. P. Bačík podotkol, že im bolo ekonómkou vypracované vyúčtovanie za rok 2018 a nesúhlasí s niektorými položkami. Ekonómka uviedla, že išlo o pracovnú verziu pred uzávierkou vypracovanú na žiadosť p. Bačíka, ktorú si mohol prísť kedykoľvek odkonzultovať a v prípade pochybení mohli byť údaje opravené. To sa ale počas dvoch mesiacov nestalo. Išlo pritom iba o pracovnú verziu mimo účtovníctva. Poslanec Zajac požiadal ekonómku o prípravu výstupu vyúčtovania DHZO z účtovníctva za rok 2018. P. Bačík sa ďalej opýtal, z akého dôvodu bol rozpočet DHZO na rok 2019 skrátený približne o 1 000 eur oproti roku 2018. Poslanec Jantek požiadal p. Bačíka o presnú kalkuláciu nákladov DHZO za rok 2018. P. Zajac uviedol, že obecné zastupiteľstvo musí vedieť, ktoré náklady a nákupy sú nevyhnutné. Poznamenal, že obec má určitý rozpočet a potrebuje podporiť všetky zložky obce. Ďalšia otázka p. Bačíka smerovala k objasneniu platenia a financovania brigád, ktoré hasiči vykonávajú v priestoroch MŠ, aby si odpracovali dofinancovanie vo výške 1 000 eur za rok 2018. Navrhol, aby boli zarátavané sumou 3,5 eur/hod na jedného človeka. Poslanci sa zhodli, že je potrebné urobiť súpis s časom začiatku a ukončenia brigády, počtom osôb a pod. Poslanci sa zhodli na podanom návrhu započítavania sumy za odpracované brigády v sume 3,5 eur/hod/osoba. P. Bačík ďalej poukázal na vrátenie financií z dotácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky, za rok 2018. Išlo o ciastku približne 400 eur, ktorú obec vrátila. Podľa p. Bačíka, keby bol o vzniknutej informácií oboznámený, mohlo sa vráteniu financií zabrániť. Ekonómka podotkla, že financie boli vrátené na základe príkazu na vrátenie financií, nakoľko si DHZO nárokoval na preplatenie také položky, ktoré neboli v zmysle zmluvy o dotáciu. Vrátenie bolo konzultované s príslušným úradom a nebolo možné faktúru nahradiť ani iným spôsobom zabrániť vráteniu časti dotácie. P. Bačík oboznámil prítomných, že v spolupráci so starostom obce boli získané autonómne dýchacie prístroje.

Volebná komisia pre voľby do Európskeho parlamentu, ktoré sa konali 25. mája 2019.

K bodu č. 8 Diskusia
Poslanec Kendera informoval prítomných, že na obec bola podaná žaloba od p. Kereškéniho ohľadne vlastníckych práv k pozemku. Z obce bola na súd zaslaná žiadosť, aby súd konanie zastavil a aby súd po vykonanom dokazovaní vydal rozsudok. Súd žalobu v celom rozsahu zamietol. P. Kendera ďalej doporučil starostovi obce, aby dal vyhotoviť zameranie pozemku E-KN č. 5091 zapísaného na LV 693 v k.ú. Valaská Dubová, ktorý patrí do majetku obce Valaská Dubová, nakoľko existuje dôvodná pochybnosť, či sa na danom pozemku nenachádza čierna stavba.
P. Kendera sa tiež opýtal, čo znamená informácia o výpočte miery odpadu, uverejnená na stránke obce. Vysvetlenie: Miera triedenia v obci určuje výšku poplatku za uloženie odpadov na skládku. Tieto zmeny nám priniesol zákon č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch sa uloženie

odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Účinnosť nadobudol od 1. januára 2019. Do 31. decembra 2018 platil zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov. V zmysle tohto zákona samosprávy preukazovali počet komodít, ktoré triedili (papier, plasty, sklo, kovy, BRO). Od ich množstva sa odvíjala výška poplatku za uloženie odpadov na skládku. S cieľom zvýšiť mieru triedenia a recyklácie odpadov a zároveň zníženia množstva, ktoré končí na skládkach, prišlo MŽP SR s návrhom nového zákona, ktorý bol v NR SR schválený na konci uplynulého roka. Tento nám do praxe prináša okrem vyšších cien aj novú metodiku výpočtu výšky poplatku. V zmysle § 4 zákona č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch sa uloženie odpadov je poplatník (v našom prípade obec) povinný správne zaradiť odpad na účel platenia poplatku za uloženie odpadu na skládku odpadov do príslušnej sadzby podľa osobitného predpisu a oznámiť prevádzkovateľovi skládky odpadov údaj o tejto sadzbe každoročne do 28. februára príslušného kalendárneho roka alebo pri prvom uložení odpadu po 28. februári príslušného kalendárneho roka.

P. Kendera uviedol, že obec musí viesť kroniku, požiadal preto starostu obce, aby prostredníctvom zamestnancov oslovil všetky zložky obce a následne ich požiadal o zaslanie správ o činnosti jednotlivých inštitúcií za rok 2018. Starosta obce následne navrhol Ing. Jozefa Kenderu vymenovať za *„Čestného kronikára obce Valaská Dubová.“* Starosta obce navrhol poslancovi Ing. Jozefovi Kenderovi schváliť mimoriadnu odmenu za činnosť, ktorú vykonáva ako poslanec nad rámec svojich povinností v prospech obce. Ide hlavne o činnosti ako vypracovanie kroniky obce, nakrúcanie futbalových zápasov, fotodokumentácia všetkých akcií, činností a aktualít v obci, práca na webovej stránke a iné. Tieto práce vykonáva ako poslanec bez nároku na odmenu a všetky náklady si hradí zo svojich vlastných prostriedkov. P. Kendera nedostal priestor na vyjadrenie. Poslanci s návrhom starostu súhlasili a podporili a ako odmenu navrhli sumu 500 eur.

Zápisnicu napísala: Mgr. Jana Varivová
Overovatelia: Mgr. Martin Kereškéni
a JUDr. Zuzana Lúčanová

Zasadnutie obecného zastupiteľstva konané dňa 17. júna 2019

PROGRAM ROKOVANIA: 1. Otvorenie zasadnutia 2. Voľba zapisovateľa a overovateľov zápisnice 3. Schválenie zapojenia sa do projektu – Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice 4. Schválenie zapojenia sa do projektu – Wifi4EU 5. Schválenie predĺženia nájmu – poľovníci 6. Obecné dni 7. Rôzne 8. Diskusia 9. Uznesenie 10. Záver

K bodu č. 3: Schválenie zapojenia sa do projektu – Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice

Voľby prezidenta SR 2019.

Ide o rovnakú výzvu Ministerstva vnútra SR, ako bola vyhlásená minulý rok. V našom prípade sa chceme zapojiť s projektom *„Modernizácia hasičskej zbrojnice vo Valaskej Dubovej“*. Pôjde teda o rekonštrukciu súčasnej existujúcej budovy. Na zapojenie sa do projektu je potrebný súhlas obecného zastupiteľstva. Obec pri schválení projektu musí garantovať minimálne 5% spoluúčasť. Obecné zastupiteľstvo schválilo spolufinancovanie projektu *„Modernizácia požiarnej zbrojnice vo Valaskej Dubovej“* vo výške minimálne 5% z celkových výdavkov z vlastných zdrojov, t.j. z rozpočtu obce.

K bodu č.4 Schválenie zapojenia sa do projektu – Wifi4EU

Starosta obce oboznámil prítomných s projektom, do ktorého sa obec zapojila. V prípade úspechu žiadosti by v rámci obce boli zriadené prístupové body, z ktorých by sa akýkoľvek návštevníci a občania mohli pripojiť na internet v garantovanej rýchlosti bezplatne po dobu min. 3 rokov. V rámci projektu obec získa poukaz na zriadenie internetového pokrytia a teda na jeho technické pokrytie. Obecné zastupiteľstvo schválilo zapojenie sa do projektu WIFI4EU.

K bodu č. 5 Schválenie predĺženia nájmu – poľovníci

Starosta obce informoval, že na obecný úrad bola doručená žiadosť poľovníckeho združenia o predĺženie nájmu na priestory v budove pošty. Súčasná zmluva bude končiť 31.8.2019. Obecné zastupiteľstvo schválilo predĺženie nájmu nebytových priestorov Poľovníckemu združeniu Likava-Choč, úsek Valaská Dubová v zmysle zmluvy o nájme zo dňa 04.09.2018 a to na obdobie jedného roka teda od 01.09.2019-31.08.2020.

K bodu č. 6 Obecné dni

Starosta informoval, že tohtoročné dni obce sa uskutočnia 31.8.2019. V rámci programu vystúpi skupina Ploštin Punk.

K bodu č. 7: Rôzne

Starosta informoval prítomných o výsledkoch rozhovoru so spoločnosťou HASTRA, ktorá vykonáva práce na oprave mosta pri vstupe do obce. Po obojstrannej dohode sa dohodli, že na obdobie pokiaľ sa nedokončí oprava mosta si spoločnosť prenajme pozemok na dočasné uskladnenie náradia, materiálu a pod. Obecné zastupiteľstvo schválilo prenájom pozemku spoločnosti HASTRA s.r.o. za podmienok uvedených v „Zmluve o nájme“, z dôvodu osobitého zreteľa havarijného stavu mosta a ochrany zdravia a majetku občanov obce.

K bodu č. 8 Diskusia

Starosta informoval predsedu poriadkovej komisie p. Janteka, že obci boli doručené tri podania určené na prešetrenie touto komisiou. Následne podania postúpil tejto komisii na prešetrenie. V rámci diskusie ďalej vystúpil p. P. Kereškéni ohľadne vlastníckych práv k pozemku pod školou. Poslankyňa Lúčanová sa vyjadrila, že súd už v tomto prípade rozhodol a rozsudok je právoplatný, preto nie je v kompetencii OZ rozhodnutie súdu nijako meniť. Starosta obce a poslanec Zajac pánovi Kereškénimu navrhli, aby spísal oficiálnu žiadosť, čo vlastne konkrétne navrhuje a o čo žiada obec. Poslanec Kendera sa ďalej opýtal starostu, ako pokračujú JPÚ. Starosta prítomných informoval, že v súčasnosti už je zriadený bankový účet občianskeho združenia aj jeho registrácia. Pracuje sa na RPS, teda registri pôvodného stavu – geodeti zameriavajú reálny stav pozemkov, od toho sa následne budú odvíjať výšky poplatkov od občanov. P. Kendera by chcel veľmi poďakovať pánovi Petrovi Lúčanovi za prácu, ktorú odviedol pri akcii, ktorá skončila v nedeľu 16.6.2019. K poďakovaniu sa samozrejme pripájajú všetci poslanci OZ a taktiež starosta obce.

Zápisnicu napísala: Mgr. Jana Varivová
Overovatelia: Mgr. Martin Kereškéni
a Ing. Jozef Kendera

Súťaž o večeru pre dvoch v hodnote 30 eur

Starosta obce Valaská Dubová vyhlasuje pre čitateľov obecných novín **súťaž o večeru v hodnote 30 eur.** Stačí, aby ste **do 31. júla 2019** doniesli na obecný úrad vo Valaskej Dubovej vyplnený kupón so správnymi odpoveďami (kupón s nesprávnymi odpoveďami nebude zaradený do losovania). Súťaž bude vyhodnotená na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva, kedy prebehne žrebovanie. Správne odpovede zakrúžkujte.

KUPÓN
Dubovské novosti 2/2019

Otázky

Akú má Ladislav Kereškéni záľubu?
a/ filatelistiku
b/ folklór
c/ stolný tenis

Ktorého rodáka z Valaskej Dubovej tento rok vysvätili za kňaza?
a/ Šimon Bocko
b/ Igor Hajas
c/ Karol Karaš

Kedy bude v tomto roku Deň obce?
a/ 31. júla
b/ 31. augusta
c/ 31. septembra

Aké pozemkové úpravy prebiehajú v obci?
a/ ROEP
b/ JPÚ
c/ KOMASÁCIA

Ktorý projekt musí obec ukončiť do začiatku šk. roka?
a/ potok
b/ cesta
c/ materská škola

Meno a priezvisko:
.....
Adresa :
.....
Telefónne číslo:
.....

KUPÓN
Dubovské novosti 2/2019

ZÁVER FUTBALOVEJ SEZÓNY V ZNAMENÍ JAKUBA KOZÁKA

Pekné prekvapenie nám, ale aj sebe, pripravili naši futbalisti 9. júna na domácom ihrisku. Po dvoch neúspešných dueloch vyhrali posledné súťažné stretnutie sezóny 2018/19 so súperom z Liptovských Vlách v pomere 8:2. Stretnutie môžeme smelo nazvať aj Dňom Jakuba Kozáka, ktorý dal 5 gólov (myslíme si, že okrem štyroch v zápise dal ešte jeden). Navyše Jakub Kozák sa umiestnil v poslednej sezóne ako piaty najlepší strelec súťaže, a čo je pre nás veľmi dôležité, trénuje aj našich žiakov.

Domáci nastúpili v zostave: 1 Oliver Slušňák, 3 Richard Čižmár, 4 Róbert Holubčík, 6 Jakub Kozák, 17 Róbert Baláž (kapitán), 7 Marián Jantek, 8 Andrej Dubovský, 14 Dávid Katrák, 15 Tomáš Ševčík, 10 Marek Murín, 5 Robert Murín. Náhradníci: 11 Matúš Kučera, 9 Juraj Kadubec, 16 Miroslav Holubčík, 12 Jozef Sklárčik, 2 Martin Zaťko. Celkovo sa naši futbalisti umiestnili v tabuľke VIII. ligy LFZ (bývalá III.A trieda) na treťom mieste. Do vyššej ligy postúpili Lúčky.

Jozef Kendera

Dubovské novosti. Občasník, číslo 2 - júl 2019. Ročník 5. Vydáva: Obecný úrad Valaská Dubová, IČO: 00315826, DIČ: 2020589769, tel./fax: 044 435 71 71. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad Valaská Dubová, 034 96 Valaská Dubová 39. Grafická úprava a texty: Stanislav Krakovský. Tlač: Tlačiareň Fork Martin. Náklad: 300 ks. Nepredajné. ISSN 2454-0196. EV 5508/17.